

International Federation of
Library Associations and Institutions

TUYÊN BỐ CỦA IFLA VỀ SỰ MINH BẠCH, QUẢN LÝ TỐT VÀ KHÔNG THAM NHŨNG

Tiểu ban Tự do truy cập thông tin và Tự do thể hiện

Được Ban điều hành IFLA thông qua ngày 3 tháng 12 năm 2008

Trong nhiều dịp và trên nhiều diễn đàn, IFLA luôn khẳng định rõ ràng niềm tin của IFLA vào vai trò tích cực của các thư viện trong xã hội và sự cam kết của tổ chức này trong việc góp phần thúc đẩy vai trò này. IFLA đã kiên định gắn kết quan điểm này với nguyên tắc Tự do truy cập thông tin và Tự do thể hiện đã quy định tại điều 19 của Tuyên bố toàn cầu về nhân quyền của Liên hiệp quốc năm 1948.

Đặc biệt:

- Tuyên bố về các thư viện công cộng của IFLA và UNESCO (1994) khẳng định tầm quan trọng của việc “các công dân được thông tin tốt để có khả năng thực hiện quyền dân chủ của mình và đóng vai trò tích cực trong xã hội”
- Tuyên bố Glasgow về thư viện, dịch vụ thông tin và tự do tri thức (2002) khẳng định thư viện và các dịch vụ thông tin “giúp bảo toàn các giá trị dân chủ và quyền công dân toàn cầu”
- Tuyên bố Alexandria về thư viện, xã hội thông tin trong hành động (2005) tái khẳng định nguyên tắc “thư viện và các dịch vụ thông tin có ý nghĩa sống còn đối với một xã hội thông tin mở và dân chủ”, và còn bổ sung thêm “Thư viện là vô cùng cần thiết cho một xã hội trong đó công dân được thông tin tốt và quản lý minh bạch”

Sự minh bạch, quản lý tốt và không tham nhũng

Sự minh bạch là nền tảng cho quản lý tốt và là bước khởi đầu trong cuộc chiến chống tham nhũng. Nó là cơ sở chung để có được những hệ thống quản lý dữ liệu, lưu trữ, hệ thống giám sát và quản lý tài chính tốt. Nó liên quan trực tiếp đến tính có trách nhiệm với xã hội của nghề tác giả và nghề nhà báo, đến công việc của các nhà biên tập, đến việc xuất bản và phân phối thông tin thông qua các phương tiện truyền thông đại chúng.

Tham nhũng làm suy đồi các giá trị xã hội cơ bản, đe dọa sự pháp trị và làm suy giảm niềm tin vào các thiết chế chính trị. Nó tạo ra một môi trường làm việc chỉ có hồi lộ phát triển. Nó cản trở các công trình khoa học, các nghiên cứu, làm suy yếu chức năng của các ngành nghề và gây trở ngại cho sự phát triển của xã hội tri thức. Nó là một trong

những tác nhân chính dẫn đến sự hình thành và kéo dài những nỗi thống khổ của loài người, và tìm hãm phát triển. Tham nhũng phát triển cực mạnh trong môi trường mà sự bùng nổ và thờ ơ là phổ biến.

IFLA khẳng định thư viện về bản chất là những cơ quan trong sạch, sẵn sàng cung cấp các thông tin khoa học - kỹ thuật – giáo dục chính xác nhất, khách quan và phù hợp với xã hội tới mọi người dân. Các thông tin dưới dạng tài liệu giấy và truy cập điện tử do thư viện và các trung tâm thông tin cung cấp đã tăng cường kiến thức cho người dân và làm phong phú những cuộc thảo luận của họ, góp phần vào việc quản lý tốt.

Thư viện và các cơ quan thông tin cần mở rộng nhiệm vụ của mình để trở thành một nhân tố tích cực hơn trong việc quản lý tốt và trong cuộc chiến chống tham nhũng. Đặc biệt, các thư viện có thể thực thi một vai trò có ý nghĩa trong việc thông tin cho người dân về quyền và quyền hạn của họ.

Chính vì thế, IFLA kêu gọi tất cả các chuyên gia thông tin và thư viện, những người có trách nhiệm điều hành thư viện và các cơ quan thông tin ở trung ương và địa phương ủng hộ các chương trình sau:

1. Cán bộ thư viện cần đấu tranh với những biểu hiện của tham nhũng có ảnh hưởng trực tiếp tới ngành thư viện, trong hoạt động tìm kiếm nguồn tài liệu và phục vụ đọc các tài liệu thư viện, trong việc bổ nhiệm các chức vụ trong thư viện, quản lý các hợp đồng và quản lý tài chính của thư viện. Các hiệp hội thư viện cần ủng hộ điều này bằng việc xây dựng hoặc tăng cường các điều khoản về đạo đức nghề nghiệp.
2. Cán bộ thư viện cần nỗ lực để nâng cao địa vị chuyên môn của tất cả các chuyên gia thông tin và tăng thu nhập cho người làm chuyên môn để họ không còn bị tham nhũng cám dỗ.
3. Cán bộ thư viện cần tái khẳng định vai trò của mình trong việc giáo dục người dân thông qua việc phát triển vốn tài liệu phong phú và hỗ trợ việc truy cập thông tin về các chủ đề chính trị/kinh tế/ xã hội và triết học.
4. Đối với những nước có luật tiếp cận thông tin hoặc luật tự do thông tin, các cán bộ thư viện cần cố gắng biến thư viện trở thành một trung tâm mà người dân có thể được hỗ trợ soạn thảo và đệ trình các yêu cầu thông tin.
5. Đối với những nước chưa có luật tiếp cận thông tin hoặc luật tự do thông tin, hoặc đã có luật nhưng luật chưa được thực thi hiệu quả, cán bộ thư viện cần ủng hộ sáng kiến soạn thảo, sửa đổi, tăng cường và bảo vệ để những luật này khỏi bị sao lãng.
6. Cần đào tạo cán bộ thư viện và người sử dụng biết sử dụng các loại thông tin có thể giúp tăng hiểu biết của người dân về luật pháp và giúp họ trong việc thực hiện quyền và quyền hạn của mình.

7. Các thư viện cần sưu tầm các tài liệu thông tin của các cơ quan chính phủ, đặc biệt là những tài liệu liên quan đến quyền và quyền hạn. Các thư viện cần cố gắng tìm cách đưa nguồn thông tin của các tổ chức chính phủ một cách hệ thống hơn và dễ truy cập hơn (thông qua phần mục lục, tóm tắt, hỗ trợ tìm kiếm ...). Các thư viện cũng cần tổ chức các chương trình số hóa và bảo quản nguồn thông tin chính thống liên quan đến pháp luật, quyền và quyền hạn, giản đơn hóa việc truy cập cơ sở dữ liệu hiện có của các nguồn thông tin này.

8. Các thư viện cần trở thành địa điểm để quảng bá về quyền được tiếp nhận thông tin (thông qua các áp phích và các phương thức tuyên truyền khác) và các cán bộ thư viện cũng nên cố gắng nâng cao nhận thức về quyền được tiếp nhận thông tin.

9. Các thư viện cũng cần tạo lập hoặc hợp tác để tạo lập các cổng thông tin về chủ đề chống tham nhũng có liên kết tới các nguồn thông tin chính thống, tới các tổ chức phi chính phủ chống tham nhũng và các nguồn phù hợp khác.

10. Các thư viện cần hỗ trợ các trung tâm tư vấn công dân do các tổ chức phi chính phủ chống tham nhũng đang hoạt động hoặc chuẩn bị thành lập trên phương diện cung cấp thông tin, hỗ trợ về mặt kỹ thuật đối với việc xây dựng cơ sở dữ liệu và các lĩnh vực phù hợp với công tác chuyên môn thư viện.